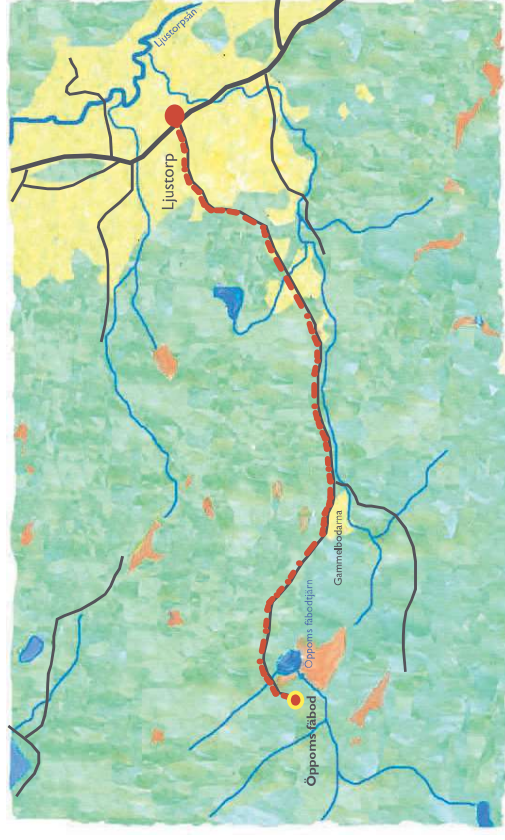


# Välkommen till Öppoms fåbod



Stålombäcken



## TECKENFÖRKLARING



Tavlan's plats



Kulturslinga



Vägar



N

ca 1 kilometer

## Fåbodar

Till fåbodarna fördes kreaturen på somrarna för att spara betesmarkerna kring byn. Kreaturen vallades i skogarna runt fåboden. Säsongsmissig fåboddrift är mycket gammal. Fåbodar nämns i de medeltida landskapslagarna, och arkeologiskt utgrävda fåbodar finns från järnåldern. Flest fåbodar fanns på 1800-talet.

Till fåboden, eller "boan" som det också kallades, flyttade man vanligtvis i början av sommaren och där stannade man fram till slutet av september. Ofta var det kvinnor som hade det tunga och ansvarsfyllda arbetet som bopiga. Det förekom också att yngre pojkar och flickor fick tjänstgöra som vallhjon.

Många fåbodar var till en början gemensamma för hela byn och låg samlade på en gemensam vall. Platsen valdes med omsorg. Läget skulle vara soligt och det skulle vara nära till vatten i källor eller bäckar. När man i början av 1700-talet skiftade skogen och varje bonde fick sin egen skog var det många som flyttade sina stugor till de egna skogskluffarna. En del vallar behölls dock som gemensamma, exempelvis fåbodarna för byarna Öppom och Ås. De flesta fåbodarna i Ljustorp slutade att användas under

1910-talet. Anledningarna var flera. Bland annat förbättrades odlingsmetoderna så man fick tillgång till mer foder vid hemmagårdarna. Sågverksindustrin blev en marknad för mjölken och industriorterna Fagervik, Vivstavarv, Sund, Östrand och Skönvik behövde en säker leverans och då kunde inte kreaturen hållas på avlägsna fåbodar.

## Kulturlämningar i skogen

Skogen bär spår efter människors aktiviteter sen lång tid tillbaka. Lämningarna har en historia att berättas och de vittnar om människors arbete för att överleva under knappa förhållanden. Här göms marker som tålmodigt stenröjts och stigar som trampats av människor som för länge sedan glömts bort. Dessa lämningar kan fungera som en länk mellan oss och de som levtt förr; och de berättar om en tid som på många sätt såg annorlunda ut. Vid Öppoms fåbod kommer du att hitta lämningar efter en fåbod där människor och djur vistats under mycket lång tid.

Denna fåbod är möjlig att besöka också för dig som är rörelsehindrad.



Illustration: Helena Br. Persson



Ljustorps hembygdsförening